

مدیریت فرهنگی از دیدگاه نهج البلاغه با رویکرد انتظامی

مؤلفان

دکتر محمد نادری

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین

مصطفی نادری

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۸

مدیریت فرهنگی از دیدگاه نهج البلاغه با رویکرد انتظامی

مؤلفان: دکتر محمد نادری، مصطفی نادری

ناظر علمی: دکتر ناصر ابراهیم نژاد

آماده سازی کتاب: مؤسسه فرهنگ و اندیشه ماهیار ایرانیان
ویراستار ادبی: راضیه فاضل
انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۶۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: کهن

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق - کپی و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: نادری، محمد، ۱۳۴۰ - علم، قرارداد: نهج البلاغه برگزیده: شرح

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت فرهنگی از دیدگاه نهج البلاغه / مؤلف محمد نادری، مصطفی نادری؛ ویراستار

راضیه فاضل. مشخصات ظاهری: ۲۴۰ - وضعیت فهرست نویسی: فیبا

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۷.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۲۳۶-۰ یادداشت: کت: امه: ص [۲۳۷] - ۲۴۰.

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - دیدگاه درباره مدیریت فرهنگی

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Criticism and interpretation -- ۶۱۱-۶۱۰ - V. ws. u. -

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - مدیریت

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Criticism and interpretation -- ۶۱۱-۶۱۰ -

موضوع: مدیریت فرهنگی - جنبه های مذهبی - اسلام

موضوع: Cultural animation -- Religious aspects -- Islam

موضوع: مدیریت فرهنگی - ایران - جنبه های مذهبی - اسلام

موضوع: Cultural animation -- Iran -- Religious aspects -- Islam

موضوع: پلیس - ایران - اخلاق حرفه ای - موضوع: Police -- Professional ethics -- Iran

موضوع: پلیس - ایران - مدیریت - موضوع: Police administration -- Iran

شناسه افزوده: نادری، مصطفی، ۱۳۶۰ - شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین. انتشارات

شناسه افزوده: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه، برگزیده، شرح

شناسه افزوده: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷/BP۳۸ ۱۳/۴۱۳ - ۹ - رده بندی دیویی: ۹۵۱۵/۲۹۷ - شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۵۲۸۱۶

سرعت شتابان علم و فناوری همراه با گسترش روزافزون آن به خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت‌ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می‌دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه، با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگریده و در این رهگرا، از اندوخته‌های علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران بهره‌مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش می‌باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای گراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام‌های اساسی برداشته و به پیشرفت‌های زیاد نائل آید. دانشگاه علوم انتظامی امین به عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین مرکز ثقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی با ارا برده، دانشکده‌های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را بر عهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره‌گیری از دانش موجود در دنیا، تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه‌های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش زده و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلأهای علمی خود را پوشش می‌دهد.

دانشگاه علوم انتظامی امین با تقویت ادبیات و دانش انتظامی، زمینه‌ها را تسهیل و توسعه آموزش دانشجویان رشته‌های تخصصی را فراهم کرده است تا پاسخ‌گوی نیازهای انتظامات ره افزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی امین، همکاران، اندیشمندان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود و انتظار می‌رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت تربیت و آموزش دانشگاه را در راستای ارتقا و بهبود کیفی کتاب یاری کنند.

فهرست

فصل اول: کلیات

درس اول: ماهیت مدیریت فرهنگی

۱۸	تعریف مدیریت فرهنگی
۱۹	اهمیت مدیریت فرهنگی
۲۰	ویژگی‌های مدیریت فرهنگی
۲۲	ضرورت مدیریت فرهنگی
۲۳	مدیریت فرهنگی در قرآن
۲۵	خلاصه درس
۲۵	سؤالات درس اول

درس دوم: مدیر و فرمانده در اسلام

۲۶	ضرورت و اهمیت فرمانده و مدیر
۲۸	هدف از برانگیختن پیامبر (ص)
۲۹	اصول فرهنگی بعثت رسول اکرم (ص)
۲۹	ویژگی‌های دوازده امام (علیهم السلام)
۳۱	راهبردهای فرهنگی
۳۲	نکات فرهنگی
۳۴	نمونه‌ای از زندگی حضرت زهرا (س)
۳۶	اسباب و امور احیای جامعه
۳۸	فضیلت جهاد
۴۰	خلاصه درس
۴۰	سؤالات درس دوم

درس سوم: ویژگی‌های مدیریت فرهنگی نظامی

۴۱	مقدمه
۴۱	علم و قدرت
۴۳	امانت‌داری و درستکاری
۴۳	مدیر امانت‌دار و مسئول
۴۴	امانت‌مدیریت
۴۵	حسن سابقه
۴۶	شجاعت و تعصیب
۴۷	سعه صدر
۴۹	سعه صدر ابزار مدیر فرهنگی
۴۹	سایر شرایط
۵۱	صفات دیگر مدیران در نهج البلاغه
۵۲	خلاصه درس
۵۲	سوالات درس سوم

فصل دوم: برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی در مدیریت فرهنگی نظامی

درس چهارم: برنامه‌ریزی در مدیریت فرهنگی نظامی

۵۴	تعریف برنامه‌ریزی
۵۶	اهمیت برنامه‌ریزی در مدیریت فرهنگی نظامی
۵۷	شرایط لازم برای برنامه‌ریزی
۵۹	برنامه‌ریزی از منظر نهج البلاغه
۶۰	نمونه‌ای از برنامه‌ریزی در مدیریت مالی
۶۴	سازمان‌دهی در مدیریت فرهنگی نظامی
۶۵	خلاصه درس
۶۵	سوالات درس چهارم

درس پنجم: سازمان‌دهی فکری و فرهنگی

۶۶	مفهوم سازمان‌دهی
۶۶	سازمان‌دهی زمان
۶۷	سازمان‌دهی فکری و فرهنگی
۶۹	شیوه نشر فرهنگ در نهج البلاغه
۷۰	سازمان‌دهی نطق و سخن
۷۰	شایستگی‌ها، ذکاوت پذیرش مدیران فرهنگی
۷۱	نمونه مدیریت و سازمان‌دهی
۷۱	نمونه سازمان‌دهی (رسول خدا (ص))
۷۳	خلاصه درس
۷۳	سؤالات درس پنجم

درس ششم: هدایای الهی، مأموریت‌های مدیریتی فرهنگی انتظامی

۷۴	هدایت به تواضع
۷۴	نکات تربیتی و فرهنگی
۷۵	هدایت به زندگی صحیح
۷۶	هشدار و هدایت برای فاصله گرفتن از گناه
۷۸	یادآوری داشته‌ها
۷۸	پرهیزگاری عامل مهم در هدایت بشریت
۷۸	هدایت اخلاقی
۸۰	هدایت به سوی نظارت عامه خدا
۸۱	مدیر فرهنگی نمونه
۸۳	خلاصه درس
۸۳	سؤالات درس ششم

۱۱۶		دین محوری
۱۲۲		خلاصه درس
۱۲۲		سؤالات درس نهم

درس دهم: اصول مدیریت فرهنگی انتظامی (۲)

۱۲۳		اخلاق و ارزش انسانی
۱۲۵		شاخص های اخلاقی مدیر فرهنگی
۱۲۷		ارزش های بینی
۱۳۰		جذابیت و انصاف پذیری
۱۳۳		خلاصه درس
۱۳۳		سؤالات درس دهم

فصل چهارم: ویژگی های مدیر فرهنگی انتظامی

درس یازدهم: عدالت، سبب علم و آگاهی

۱۳۴		عدالت
۱۳۷		صبر
۱۳۷		مدیر صابر
۱۳۸		درجات و مراتب صبر
۱۴۱		علم و آگاهی
۱۴۵		آموزش
۱۴۵		مسئولیت دانا یان
۱۴۷		خلاصه درس
۱۴۸		سؤالات درس یازدهم

فصل پنجم: ارزیابی و نظارت بر مدیریت فرهنگی

درس دوازدهم: چگونگی ارزیابی و نظارت در اسلام

انواع نظارت‌ها	۱۵۱
نظارت بر نویسندگان و انتخاب منشیان (سیمای منشیان و نویسندگان)	۱۵۶
موارد نیاز در مراسلات و مکتوبات	۱۵۷
سبب بر اساس شایستگی	۱۶۴
تهدید و مسئولیت	۱۶۵
خلاصه درس	۱۶۷
پرسش‌های درس دوازدهم	۱۶۷

درس سیزدهم: تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در مدیریت فرهنگی با رویکرد

انتظامی

استفاده از تجربه دیگران	۱۶۸
ارکان مدیریت فرهنگی با رویکرد انتظامی	۱۷۰
احساس مسئولیت در نظارت و تصمیم‌گیری	۱۷۳
خلاصه درس	۱۷۵
پرسش‌های درس سیزدهم	۱۷۵

درس چهاردهم: تبیین الگوی مدیریت فرهنگی با رویکرد انضمامی از دیدگاه

قرآن کریم

مصادیقی از مدیریت‌های فرهنگی پیامبر (ص) در مدینه	۱۸۰
ارائه عدل اسلامی	۱۸۱
عقد برادری (مؤاخات)	۱۸۱
ارسال نامه به سران حکومت‌های بزرگ جهان	۱۸۲

۱۸۲	ایجاد پایگاه.....
۱۸۳	تشویق به ازدواج.....
۱۸۴	برقراری صلح و آشتی.....
۱۸۴	اعزام مبلغ.....
۱۸۶	کوچک شمردن خود.....
۱۸۸	کسب و کار لال.....
۱۸۹	جان و مال و دق نیکو.....
۱۸۹	بخشش در راه خدا.....
۱۸۹	حفظ زبان.....
۱۸۹	خصوصیات انسان کامل و انسان در کمیت ۱۸۹ نهج البلاغه.....
۱۹۵	خلاصه درس.....
۱۹۵	پرسش های درس چهاردهم.....

فصل ششم: لغر سجاه ها، آفات مدیر فرهنگی

درس پانزدهم: آفات اخلاقی (۱) (تکبر، جدایی از مردم)

۱۹۹	تکبر.....
۲۰۱	راه های مقابله با تکبر روحی.....
۲۰۲	متکبر دشمن خدا.....
۲۰۳	علاج تکبر.....
۲۰۷	پرهیز مدیران فرهنگی از استکبار.....
۲۰۸	جدایی از مردم.....
۲۰۹	خلاصه درس.....
۲۰۹	سوالات درس پانزدهم.....

درس شانزدهم: آفات اخلاقی (۲) (بی توجهی به بیت المال، بخل، حسد و رشوه)

۲۱۰	هشدار بی توجهی به بیت المال
۲۱۱	بخل و تنگ نظری مدیر فرهنگی
۲۱۱	تویخ بخیلان
۲۱۲	سرزنش در مورد اموال
۲۱۲	بخل و حسد
۲۱۵	فرت عبطه با حسد
۲۱۵	درمان حسد
۲۱۶	رشوه
۲۱۸	آفت رشوه
۲۲۰	اقسام رشوه
۲۲۰	راه حل جلوگیری از رشوه
۲۲۱	خلاصه درس
۲۲۲	سوالات درس شانزدهم

درس هفدهم: آفات اخلاقی (۳) (سوءظن و اسراف)

۲۲۳	آفت سوءظن
۲۲۷	اجتناب از سوءظن
۲۲۸	آفت اسراف
۲۲۹	نکات لازم
۲۳۵	خلاصه درس
۲۳۵	سوالات درس هفدهم

۲۳۷	منابع
-----	-------

مدیران انتظامی مانند هزاران مدیر دیگر که در جامعه نقش اساسی دارند، می‌توانند با کلام خود و با آشنایی با مدیریت اسلامی خصوصاً مدیریت فرهنگی در نهج البلاغه، نقش مدیریت خوب و مفیدی را ایفا نمایند؛ لذا با توجه به نیاز جامعه عموماً و مدیران مذکور به طور خصوص، لازم است این موضوع از دیدگاه نهج البلاغه - سند بسیار ارزشمند مولی الموحیدین امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) - مورد بحث و بررسی قرار گیرد و برای استفاده مدیران و دانش‌جویان، طبع کارشناسی ارشد ارائه گردد؛ در این کتاب مدیریت فرهنگی در نهج البلاغه با گرایش انتظامی مباحثی مانند ضرورت و اهمیت مدیریت فرهنگی، آفات مدیریت فرهنگی انتظامی، شرایط و وظائف مدیر فرهنگی انتظامی، مدیریت فرهنگی از دیدگاه نهج البلاغه، ارکان مدیریت، ارزیابی و نظارت و ... مورد بحث و بررسی قرار گرفته و به صورت بحثی موجز و لازم ارائه شده است. امید است مدیران فرهنگی انتظامی از این کتاب بهره لازم را ببرند و آن را در محیط خدمت خویش به کار گیرند.